

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

AVIZ CONSULTATIV

în cauza penală privind învinuirea lui

Vladimir Cehovici

(art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal)

(Dosarul nr. Iavc-6/25

1-25053585-01-Iavc-29092025)

Încetarea procesului penal la etapa judecării cauzei în temeiul împăcării părților poate avea loc doar după constatarea faptului că inculpatul a comis fapta incriminată. Încetarea pe acest motiv poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești și a dezbaterilor judiciare, însă nu și în ședință preliminară.

20 noiembrie 2025

Judecătorul care examinează cauza
Instanța de fond: Andrian Gavdiuc

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților solicitarea privind emiterea avizului consultativ,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Alexandru Negru,

Leonid Chirtoacă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Glodeni, din 20 mai 2025, a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Vladimir Cehovici în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motivul împăcării părților. Instanța a constatat, în ședința preliminară, că partea vătămată a depus o cerere prin care a solicitat încetarea procesului penal, pe motiv că s-a împăcat cu inculpatul. Instanța, în baza art. 285 alin. (1) pct. 2), art. 332 alin. (1) și art. 350 Cod de procedură penală, a încetat procesului penal.

2. La 04 iunie 2025, procurorul în Procuratura Bălți, oficiul Glodeni, Nicolae Burcovschi, a declarat recurs. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vladimir Cehovici să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal și, ulterior, să fie examinată cererea de împăcare. La 12 iunie 2025, procurorul a depus un recurs suplimentar prin care a solicitat trimiterea cauzei la rejudecare.

3. La 29 iulie 2025, Curtea de Apel Bălți a admis recursul, a casat sentința și a trimis cauza la rejudecare, deoarece eroarea admisă nu putea fi corectată în recurs. Instanța a constatat că împăcarea părților în ședința preliminară contravine Codului de procedură penală, întrucât la această etapă nu pot fi cercetate probele și constatăată fapta comisă. Judecătoria avea obligația să procedeze la cercetarea probelor care au stat la baza învinuirii, să stabilească existența faptei și vinovăția inculpatului, iar abia ulterior să pronunțe soluția. Acest fapt putea avea loc doar la etapa cercetării judecătorești.

4. Cauza penală a revenit la Judecătoria Bălți, sediul Glodeni, din 13 august 2025. Prin încheierea din 26 septembrie 2025, judecătorul Andrian Gavdiuc a solicitat Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ. Judecătorul formulează întrebarea dacă instanța de rejudecare poate dispune încetarea procesului penal în ședința preliminară atunci când a avut loc împăcarea părților, în temeiul art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală.

5. Cererea de aviz consultativ a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 26 septembrie 2025.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 16 alin. (2) Cod penal, prevede următoarele:

„(3) Infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.”

7. Art. 109 Cod penal prevede următoarele:

„(1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI și la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială.

(2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.”

8. Art. 186 alin. (2) Cod penal prevede următoarele:

„(2) Furtul săvârșit:

...

c) prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință;
se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.”

9. Art. 275 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:

...

5) a intervenit decesul făptuitorului;

6) lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art.276, numai în baza plîngerii acesteia sau plângerea prealabilă a fost retrasă;

7) în privința unei persoane există o hotărîre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri;

8) în privința unei persoane există o hotărîre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale sau de clasare a procesului penal pe aceleași acuzații;

9) există alte circumstanțe prevăzute de Codul penal care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.”

10. Art. 276 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Urmărirea penală se pornește numai în baza plângerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin.(1), 155, 157, 161, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin. (1), 204 și 246¹ din [Codul penal](#), precum și al furtului avutului proprietarului săvârșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.”

11. Art. 285 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(2) Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din [Codul penal](#) sau dacă se constată că:

1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

...

(7) Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate.”

12. Partea relevantă a art. 331² Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea părților, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

...

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune printr-o încheiere, emisă în

termen de 5 zile, care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.

...

(7) Curtea Supremă de Justiție emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la data solicitării, acesta fiind publicat pe pagina web oficială a Curții.”

13. Art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.”

14. Art. 350 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.”

15. Art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

- 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;
- 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;
- 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;
- 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni;”

16. Art. 391 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă:

- 1) lipsește plângerea părții vătămate, plângerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat;”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Curtea Supremă de Justiție poate emite un aviz consultativ doar dacă se atestă o dificultate la aplicarea unei norme de drept material sau procedural și sunt întrunite cele trei condiții stabilite la art. 331² alin. (2) Cod de procedură penală. Simpla incertitudine a judecătorului la aplicarea unei norme nu este suficientă pentru a solicita avizul consultativ. Dificultatea în aplicarea normei trebuie să persiste și după efectuarea de către judecător a unei cercetări aprofundate a legislației relevante, a documentelor preparatorii pentru adoptarea legislației în cauză și a practicii judecătorești. Deși judecătorul Andrian Gavdiuc nu a explicat în încheierea sa ce măsuri a întreprins până la solicitarea avizului consultativ în vederea cercetării

problemei de drept, Curtea Supremă de Justiție este de acord că încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților generează numeroase dificultăți practice. Prin urmare, există o problemă de drept care justifică intervenția Curții Supreme de Justiție.

18. Modul de aplicare a instituției încetării procesului penal din cauza împăcării părților este determinantă pentru soluția ce urmează a fi emisă de judecător. Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat anterior asupra modului de încetare a procesului pe motivul împăcării părților. Prin urmare, condițiile prevăzute de art. 331² Cod de procedură penală pentru emiterea avizului consultativ sunt întrunite.

19. Conform art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială a Codului penal, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală. Art. 391 Cod de procedură penală, care se referă la sentința de încetare a procesului penal, menționează expres ca temei de încetare a procesului penal împăcarea părților. Totodată, art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Art. 332 Cod de procedură penală, care se referă la încetarea procesului penal, prevede, în alin. (1), că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Art. 275 pct. 6) Cod de procedură penală, prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276, numai în baza plângerii acesteia sau plângerea prealabilă a fost retrasă.

20. Completul notează, în primul rând, că din încheierea judecătorului Andrian Gavdiuc nu rezultă că cauza în care a fost solicitat avizul consultativ cade sub incidența art. 276 Cod de procedură penală. Pentru pornirea procesului penal în acea cauză plângerea victimei nu era necesară. Prin urmare, art. 275 pct. 6) Cod de procedură penală nu este aplicabil speței, precum nu este aplicabil nici art. 332 alin. (1) sau 350 alin. (1) Cod de procedură penală. Încetarea în această cauză este guvernată de art. 109 alin. (1) Cod penal și art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală.

21. Împăcarea părților este un temei care înlătură răspunderea penală pentru comiterea unei infracțiuni, însă aceasta nu echivalează cu nevinovăția. Potrivit art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal pe motiv de împăcare a părților este un temei de nereabilitare a persoanei. Având în vedere că această încetare este un motiv de nereabilitare, ea sugerează implicit că persoana a comis fapta incriminată (*mutatis mutandis* decizia nr. [1ra-303/24](#), § 36). Prin urmare, împăcarea părților presupune că fapta a fost comisă de inculpat, dar tragerea acestuia la răspundere nu poate avea loc datorită împăcării părților. Acest fapt

rezultă implicit și din art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală. Această normă prevede că, indiferent de tipul sentinței, sentința trebuie să constate dacă fapta incriminată a avut loc, dacă aceasta a fost săvârșită de inculpat, dacă sunt întrunite elementele infracțiunii și dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii.

22. Codul de procedură penală nu stabilește clar momentul procesual în care procesul penal poate fi încetat ca urmare a împăcării părților. Răspunsul la această întrebare rezultă din interpretarea sistemică a Codului de procedură penală. Împăcarea nu poate fi decât o consecință a constatării de către instanță, sau a recunoașterii de către inculpat a faptului că fapta infracțională există și că el a comis-o (vezi para. 7). Atunci când inculpatul neagă existența faptei infracționale și comiterea ei, instanța poate să o rețină doar în urma cercetării și analizei coroborate a probelor. Inculpatul este în drept să recunoască fapta infracțională ce i se incriminează. Totuși, recunoașterea trebuie să fie lipsită de echivoc, să fie însoțită de garanții minime și să nu contravină unui interes public. Două condiții trebuie verificate în acest caz a) recunoașterea este voluntară și în deplină cunoaștere a faptelor și b) un control jurisdicțional suficient (hot. CtEDO [Natsvlishvili și Togonidze v. Georgia](#) (2014), § 92). Nici una din cele două ipoteze nu poate avea loc la etapa ședinței preliminare.

23. Încetarea procesului penal fără cercetarea probelor și fără constatarea vinovăției poate aduce atingere prezumției de nevinovăție, garantată de art. 21 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 § 2 CEDO. O asemenea încetare lasă impresia că persoana ar fi fost vinovată, fără ca vinovăția să fi fost stabilită printr-o procedură stabilită de lege. CtEDO, în hotărârea [Felix Guțu v. Moldova](#) (2020), a reamintit că unul din aspectele prezumției de nevinovăție este de a preveni ca persoanele care au beneficiat de o încetare a procedurilor, fără recunoașterea vinovăției, să fie tratate de către autoritățile publice ca și cum ar fi fost de fapt vinovate de infracțiunea incriminată. De asemenea, în hotărârea [G.I.E.M. S.R.L. și alții v. Italia](#) (2018), CtEDO a menționat în § 315 că „din punct de vedere juridic, este imposibil să se constate vinovăția inculpatului dacă instanța încheie procedura înainte de colectarea probelor sau organizarea audierilor care ar permite instanței să ia o decizie cu privire la fondul cauzei”.

24. Art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că nicio probă nu are valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată, iar art. 103 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că recunoașterea vinovăției poate fi pusă la baza învinuirii (implicit și a condamnării) doar în măsura în care este confirmată de fapte și circumstanțe ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză. Prin urmare, recunoașterea vinovăției, fără a fi coroborată cu alte probe, nu este suficientă pentru constatarea vinovăției de către instanța de judecată. Pe de altă parte, art. 384 alin. (4) Cod de procedură penală obligă instanța de judecată să își bazeze sentința doar pe probele cercetate în ședința de judecată. Cercetarea probelor, însă, conform legislației actuale, nu poate fi efectuată în ședința preliminară, ci doar la etapa cercetării judecătorești. Prin urmare, încetarea procesului penal, pe motive de

nereabilitare, nu poate avea loc la etapa ședinței preliminare. Unica excepție este situația decesului inculpatului pe durata examinării cauzei și darea acordului reprezentantului legal al defunctului de a înceta procesul penal (pentru detalii, a se vedea decizia nr. [1ra-1611/2022](#)).

25. În cauza nr. [1ra-303/24](#), Curtea Supremă de Justiție a menționat că încetarea procesului penal la faza judecării cauzei, pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere penală, nu poate avea loc. Curtea Supremă a ajuns la această concluzie deoarece art. 391 Cod de procedură penală nu prevede un asemenea temei pentru emiterea sentinței de încetare. În același timp, împăcarea părților este prevăzută de art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală ca temei pentru emiterea sentinței de încetare a procesului penal.

26. Din motivele de mai sus rezultă că, în instanța de judecată, împăcarea părților poate determina încetarea procesului penal doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare.

27. Dacă apărarea cere încetarea procesului penal până la începerea cercetării judecătorești, instanța de judecată urmează să clarifice dacă inculpatul recunoaște vinovăția și să îi explice consecințele unei asemenea recunoașteri. Dacă inculpatul recunoaște fapta, cu acordul apărării, cauza poate fi examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală sau în procedură generală. Dacă inculpatul nu recunoaște vinovăția, procesul penal urmează a fi desfășurat potrivit procedurii generale (decizia nr. [1ra-303/24](#), § 38).

28. Curtea Supremă de Justiție subliniază că, având în vedere caracterul de nereabilitare bazat pe recunoașterea de către acuzat a faptei incriminate, împăcarea părților nu poate fi temei pentru casarea unei sentințe legale de condamnare. Prin urmare, la faza judecării cauzei, împăcarea părților are loc de regulă în prima instanță. În instanța de apel sau recurs împăcarea poate avea loc doar în contextul examinării apelului sau recursului împotriva soluției de achitare.

29. Completul mai reiterează că, conform art. 451, coroborat cu art. 436 alin. (2), Cod de procedură penală, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

30. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 331² alin. (7) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite solicitarea judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul Glodeni, Andrian Gavdiuc privind emiterea unui aviz consultativ;

Emite prezentul aviz consultativ potrivit căruia încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților poate avea loc doar la etapa cercetării judecătorești sau a dezbaterilor judiciare.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Alexandru Negru

Leonid Chirtoacă